

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

תא"ל דורון פיילס - המשנה לנשיא

אל"ם ארז פורת - שופט

אל"ם עירן קריסי - שופט

בעניין :

ח/XXX רב"ט ש' פ' – המערער (ע"י ב"כ, עו"ד חי הבר)

נגד

התובע הצבאי הראשי – המשיב (ע"י ב"כ, רס"ן מתן פורשט)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי המרכז שניתן בתיק מרכז (מחוזי) 482/15 (אל"ם מאיה הלר – הנשיאה; רס"ן לירז עמרן – שופטת; סרן שושי קויר – שופטת) ביום 28.12.2015. הערעור (חומרת העונש) נדחה.

פסק-דין

1. המערער משיג על העונש שנגזר לו אחר שהורשע, על-פי הודאתו, בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום, שעניינה התעללות, לפי סעיף 65(א) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. כעולה מגזר דינה של הערכאה קמא, ביום 15.10.2015 הבחין המערער בעצור פלסטיני יושב על הרצפה סמוך לחמ"ל ביחידתו, כשהוא אזוק בידיו ומכוסה עיניים. המערער ניגש אל העצור, בעט בישבנו ולאחר שהעצור צעק דבר מה, הורה לו לשתוק ובעט בו, פעם נוספת. לאחר זמן מה שב המערער והכה את העצור באמצעות ידו, בגבו ובצווארו של העצור. לאחר מכן תפס המערער את האזיקון אשר היה על ידי העצור והידק את נעילתו. מפקד שהגיע למקום שאל את המערער "מדוע הוא מתנהג כמו חיה" וזה השיבו "המרחם על אכזרים סופו להתאכזר".

2. בית הדין קמא עמד על חומרת מעשי המערער "שפגעו בגופו ובכבודו של עצור כפות ומכוסה עיניים", אך גם "בחוסנו המוסרי של הצבא". ניתנה הדעת על כך שמעשי המערער לא גרמו לפגיעה או לנזק רפואי אחר לעצור, ולטענת המערער כי ברקע מעשי אירוע טראומטי שפקד את משפחתו כשבועיים לפני התרחשות המעשים נשואי הערעור – בעת שאביו נסע ברכבו ושוחח בטלפון נורה צרור לעברו על-ידי מפגע והאב נאלץ לנטוש את הרכב ולהימלט לוואדי צדדי. עד שחודש הקשר עם האב עלה חשש ממשי לחייו, והדבר "הותיר את אותותיו בנאשם". בנסיבות העניין קבע בית הדין קמא מתחם ענישה הולם הנע בין שבעים ועד מאה ועשרים ימי מאסר ממשי. בית הדין ציין כי "מתחם ענישה זה יש בו כדי להכתים את הנאשם ברישום פלילי מלא", עניין שהערכאה קמא סברה שהוא מוצדק, בשים לב לכך ש"פגיעתם של מעשי הנאשם הינה רעה ואלו נעשו ללא הצדקה או הסבר". באשר למידת העונש נתן בית הדין קמא דעתו להיות המערער מתנדב לשירות צבאי, המבצע שירות מיטבי, לעברו הפלילי הנקי ולהודאתו באשמה. בנסיבות אלה ולאור פגיעת הרישום הפלילי במערער, נגזרו למערער שמונים ימי מאסר לריצוי בפועל בכליאה ממשית, לצד עונש מאסר על תנאי, וכן הורד המערער לדרגת טוראי.

3. המערער עתר להקלה בעונשו, באופן שהענישה תגורר עימה רישום פלילי "מופחת" בלבד. נטען, כי בשל נסיבותיו הייחודיות של המערער, הודאתו באשמה כבר בעת תחקור העניין ביחידה, גילו הצעיר ועברו הפלילי הנקי, גזירת ענישה שבצידה רישום פלילי מלא אינה מידתית. עוד נטען, כי בענישתו הופלה המערער לרעה ביחס לשני מעורבים אחרים בפרשה, שעניינם הסתיים בענישה קלה יותר, שבצידה רישום פלילי מופחת.

4. התביעה הצבאית עתרה לדחיית הערעור. נטען, כי העונש שנגזר אינו על הצד המחמיר ובוודאי שאינו מקים עילה להתערבות ערכאת הערעור. התובע ציין כי עניינם של הנאשמים אליהם הפנה הסנגור, שונה מעניינו של המערער: במקרה אחד דובר בנאשם שנשלח להוליך עצור פלסטיני ממקום למקום, העצור גילה סימני התנגדות ועל רקע זה ננקטה אלימות. במקרה השני דובר בהיקף אלימות מצומצם ביותר, שפסק ביזמת הנאשם שם. על כן, לעמדת התביעה, עניינו של המערער שונה וחמור יותר, באופן אשר מצדיק שוני בענישתו.

5. בעת הדיון בפנינו כבר סיים המערער לרצות את מלוא העונש שנגזר לו, כאמור.

דיון והכרעה

6. בית הדין קמא עמד על היבטי החומרה הטמונים במעשי המערער. הוא התקרב ביזמתו, ומבלי שהתבקש לכך, לעצור פלסטיני כפות, והכהו בבעיטות ובאמצעות ידיו.

המערער לא הסתפק בכך, ופעל כדי להדק את האזיקון שהיה על ידיו של העצור, באופן שנחזה למפקד שהזדמן למקום כהתנהגות "כמו חיה", כהגדרתו. הכאתו של אדם אזוק מלמדת על שפל מוסרי ואכזריות, שיש להוקיע. ראוי להבהיר, גם באמצעות ענישה מכבידה, כי אין להשלים עם גילויי אכזריות שכאלה וסטייה ממחויבותו של כל חייל לשמור על כבודם ושלמות גופם של הנתונים למשמורתו. למותר לציין כי אין במצב הביטחוני השורר משום היתר לשחרור הרסן המוסרי ולמעשי נקם בחסרי ישע. מלבד פגיעתם של המעשים בגופו ובכבודו של העצור, יש בהם משום הכתמת מוסר הלחימה של צה"ל כולו, דמותו ודמות לוחמיו (ראו ע/146,128/03 **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט רוזנר** (2003)).

7. כידוע, תתערב ערכאת הערעור בענישה רק אם נפלה טעות בולטת בגזר דינה של הערכאה הדיונית או שיש בה סטייה בולטת ממדיניות הענישה הנוהגת. עיון בגזר דינה של הערכאה קמא מעלה כי השיקולים הצריכים לעניין נשקלו על-ידיה, וכי התוצאה העונשית אליה הגיעה אינה מחמירה עם המערער יתר על המידה, ועולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת (השוו ע/59,14 **התובע הצבאי הראשי נ' סמ"ר רום** (2014), ע/104,08 **התובע הצבאי הראשי נ' סמ"ר ישראלוב** (2008)). אף העובדה כי לענישה שנגזרה ילווה רישום פלילי מלא נשקלה על-ידי הערכאה קמא, והביאה לקביעת העונש ברף התחתון של מתחם הענישה שנקבע. בנסיבות אלה, לא ראינו כל הצדקה להקלה נוספת עם המערער, ולפיכך החלטנו לדחות את הערעור. גזר דינה של הערכאה קמא יעמוד, אפוא, בעינו.

ניתן היום, י"ב באדר א' התשע"ו, 21 בפברואר 2016, בפומבי ובמעמד באי כוח הצדדים והמערער.

			המשנה לנשיא	שופט	שופט
חתימת המגיה:				העתק	נאמן
				סגן	מכני
תאריך:				קצינת	בית
					הדין
					למקור